1939 ий
1
МАЙ
№ 36 (535)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушнызал

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробкомден горком орган

ВИЯН ЛИЙЖЕ ПЕРВЫЙ МАЙ— МЕЖДУНАРОДНЫЙ ПРОЛЕТАРИАТЫН РЕВОЛЮЦИОННЫЙ ВИЙЖЫМ ОНЧЫМАШ!

Пӱтынь шемерын великий пайремже

Таче Первый Май—международный пролетариатын революционный вийжым боевой ончымаш кече. Тиде кечым международный пролетариат тений витлыме гана пайремла.

Таче чыла честный да прогрессивный калык фашизмын шем вийже ваштареш протест йӱкшым адакат утларак кугемда.

Фашизм—тиде война, грабитлымаш, калыкым пытарымаш. Фашизм у империалистический войнам тӱҥалын. Пел миллиард утла калык войнан орбитышкыже шупшылтын. Шӱдӧ тӱжем дене еҥ-шамыч колат, пеледалтше ола-шамыч разрушитлалтыт. Германия, Италия да Япония ик територий почеш вес территорийым руалткален наледат. Агрессивный огыл государство-шамыч Англия, Франция, молат агрессор-шамычлан уступка почеш уступкам ыштен шеҥгек чакнат.

Мемнан Советский Союз гына мирым пеҥгыдемдышаш верч чот шога, фашистский захватчик-шамычын маневрыштым разоблачатла. Санденак тӱнямбалсе чыла пызырналтше да эксплоатироватлалтше -шамыч Советский Союз дек—мир, эрык да социализм верч кучедалмаште шемер-шамычын ӱшанле опоржо дек взорыштым обращатлат.

Тӱнямбалне советский калык гына пиалан илыш дене ила. Социалистический строй кажне труженитлан зажиточный, культурный илышым создатлен. Мемнан Советский Союзышто айдемым айдеме эксплоатироватлымаш пытаралтын. Социалистический обществын кажне членже шкаланже да шкенжын пеледалтше родинажлан ышта. Кажне честный пашазе, колхозник, служащий шке элын поянлыкшым кугемдышаш да куатшым пеҥгыдемдышаш верч тырша. Тиде созидательный пашаш тӱжем, шӱдӧ тӱжем дене стахановец-шамыч, талант-шамыч кушкыт. Советский молодежь тыште эн почетный верым налын шога.

Мемнан Марийский республикысе молодежьын пашаж гычат шуко замечательный пример-шамычым ончыкташ лиеш. Сервурский МТС-ын трактористше комсомолец Шутов йолташ нормым 300 процентлан тема. „Ушем ял" колхозысо (Н.-Торяльский р-н) комсомолец-шамыч сталинский урожайым налшаш верч настойчиво кучедалыт. Нуно 500 воз терысым луктыныт, 15 гектареш лум кучымашым ыштеныт, агро техучебым сайын организоватленыт.

Йошкар-Олинский мебельный фабрикыште ыштыше комсомолец-стахановец-шамыч Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнен паша производительностьым 215 процент марте нӧлтеныт.

Марбумкомбинатысе комсомолец-шамыч шуко чапле сеҥымаш-шамыч дене Первый Майым вашлийыт. Целлюлозно-бумажный комбинатысе пашазе-шамыч 10 мартлан кумышо бумажный машиным эксплоатацийыш колташ да эллан кагазым пуаш налме обязательствыштым срок деч ончыч шуктеныт. Тиде пашаште комсомолец-шамыч шкеныштым поснак кугу чап дене леведыныт.

Латкандашымше партийный с'ездын решенийже дене вооружитлалтше советский калык шке элжым умбакыжат пеледыктышаш верч, тудын куатшым адакат утларак кугемдышаш верч нойыде пашам ышта.

Мемнан эл развитийын у полосашкыже, социализм гыч коммунизмыш постепенно вончымо полосаш пурен. Европын главный капиталистический элже-шамычым да США-м экономика шотышто поктен шуаш да ончылтен каяш задача шындалтын. Большевистский партийын да лично Сталин йолташын вуйлатымышт дене мемнан калык тиде задачым честь дене шукта. Тудо социалистический строительствыште победоносный примерже шамыч дене пӱтынь тӱнямбалсе пролетариатым адакат утларак революционизироватла, тудым фашизм ваштареш сплотитла, капитализм ваштареш пытартыш да решительный бойлан ямдыла.

Виян лийже Всесоюзный Коммунистический большевик-шамыч партий!

Виян лийже Коммунистический Интернационал—война ваштареш, фашизм ваштареш, капитализм ваштареш кучедалмын руководительже да организаторжо!

Виян лийже комсомол—большевистский партийын ӱшанле помощникше да куатле резервше!
Виян лийже мемнан элын шемер молодежьшо!

МАЙ КЕЧЫН

Ӱжараже чевертальн эрык мландым
Горизонт гоч кидше дене ӧндалеш...
Таче мые чыла деч ын эр пожалтым
Кайык мурмо, флаг-влак лойгымо йӱкеш.

Але кӱшнӧ тылзе йиын йӱксӧ гае,
Пуйто тудо игыж деке чоҥештен.
Пеш вученыт кече лекмым уло калык,
Толшо Майым кид кучалын саламлен.

Тӱзланеныт ял, ола да уло мланде;
Кажнын шӱргыш май пеледыш тӱс пурен.
Таче Азий гыч Америк мланде марте
Йошкар шовыч нӧлтеш кӱшкӧ у вий ден.

Кажнын шӱргым ниалталын эл ӱмбалне,
Сай духи деч пешак тамле юж коштеш.
Лектыт шукын-таҥ тошкалын ӱдыр-каче,
Нунын гаяк шыргыжал шонгат лектеш.

Урем дене эрта пеҥгыде колонна
Нимогай вий ок керт рядым путаен—
Ме завод гыч да колхоз гыч тышке толна;
Интеллигенций толын тышке кид кучен.

Шӧртньӧ кече кӱзалалын кӱш, кавашке
Вӱчкалталын мемнам шокшын саламла.
Лучшо ӱлык—волен тышке, еҥ коклашке,
Мемнан дене пырля Майым пайремла.

Мемнан дене лектын таче май колонныш
Гений Сталин—вождь, великий ачана.
Куп лавра гыч поро илышыш тудо кондыш—
Садлан муро чыма кӱшкӧ фонтанла.

Муро, муро! Таче тые шергылт, лӱшкӧ!
Мод тый, знамя! Таче кече—Первый Май!
Совет крепость тылзе дечын шога кӱшкӧ,
Шем тушманже пурен ок керт нимогай!

М. БОЛЬШАКОВ.

70

Марбумкомбинатын варочный цехысе Сергеева йолташын вуйлатыме 2 №-ан передовой комсомольский бригадыже.

Снимкыште шола гыч пурлашке шинчат: СССР Верховный Совет депутат Толстова А. А., Сергеева А. С., Калягин Л. М., Иванова Н., шогат: Чагуров, Ершов, Замятина, Яндукова М.

Фото М. Чуршуковын.

САЙ КАЧЕСТВАН ПРОДУКЦИЙЫМ ПУЭНА

Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушнымо деч вара, мемнан варочный цехын 2 №-ан комсомольский бригада паша лектыш ден пашан качествыжым эше кӱш нӧлталын. Кажне комсомолец шке коклаштыже пашам сай ыштыаш соцдоговорым ыштен. Тыге ме март тылзаш производственный программым 113,5 процентлан темен, Марбумкомбинатыште моло бригада кокла гыч ик ончыл верыш лекна.

Кажне кечын, пашам ышташ тӱҥалме деч ончыч ВКП(б)-н XVIII с'езд материалым изучатлена. С'езд материалым изучатлымаш комсомолец-шамыч коклаште пашам сайрак ыштыш кумылым нӧлта.

Бригадыште чыланат энергичный самырык еҥ-шамыч пашам ыштат. Производственный программым темышаш верч мемнан бригадыште кажне комсомолец заинтересован. Целлюлозым шолтымашке да тудым кошткен бумажный цехыш колтымаш продукцийын качествыжым эре саемден шогена. Пашам ыштымашке кажне кечын стахановский армий радамыш сай комсомолец-шамыч ешаралтыт. Теве Калягин, Сидоров, Толстова А. А., Сергеева, Чегуров, Замятин, Иванов, Яндукова М., Яндукова Е., Михеева йолташ-шамыч дене мемнан комсомольский организаций гордитла. Нуно паша нормым 145 процент мартен темат. Пашан качествыже сай.

Сергеева Антонида Сергеевна.

Марбумкомбинатын варочный цехысе комсомольский бригадын бригадирже—сменный мастер.

ТАЧЕ МАЙ

Кече, кече,
Шыргыжалын кӱшкӱзальыч,
Кумдан шарышыч
Ший йоллатым йырым-ваш,
Мотор сад гай
Пеледалтын толшо Майым
Шке шокшет ден
Уна семын вашлийынат.
Сылне шошым
Пеледалтше ломбо семын
Мемнан элже
У вургем дене тӱзланен.
Йошкар флагше
Май уремым йыр леведын,
Порсын чинче
Йолва дене сай тӱрлен.
Рын тошкалын
Миллион ден шемер лектын
Колонна дене
Эртат мурым мурален.
Шокта музык
Моткоч сылне куан семым,—
Кумыл нӧлтын
Мыят писын ошкедем.
Рвезе шӱмыш
Куан дене пиал темын,
Шӱдӧ ий дене
Шуэш менан илмына.
Илышнаже
Культуранын, пеш
уланын,—
Сеҥымашыш
Кондыш Сталин ачана.
Днепр вӱдын
Йыр лӱшкалтше йӱкшӧ
семын,
Мемнан шӱм гыч
У мур лектын шергылтеш.
Курымешлан
Тиде Май гай илыш толын,
Кажне кечын
У куатле вий шочеш.
Кече, кече,
Шыргыжалын кӱш кӱзальыч,
Кумдан шарышыч
Ший йоллатым йырым ваш,
Мотор сад гай
Пеледалтын толшо Майым
Шке шокшет ден
Уна семын вашлийынат!

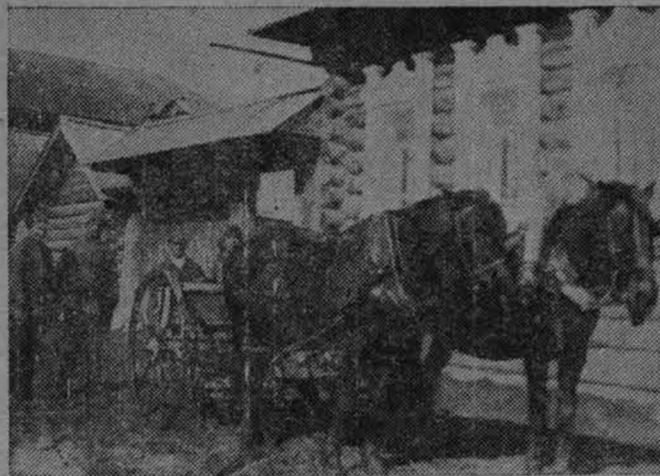
А. ИВАНОВ.

1939 ий, Йошкар-Ола.

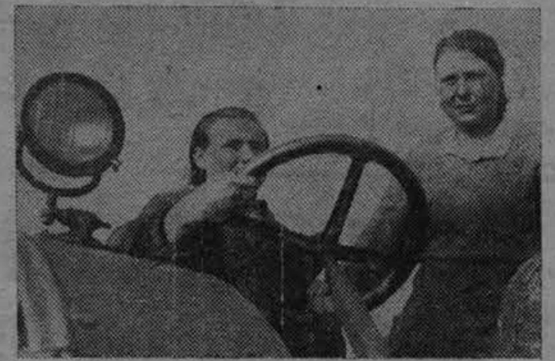
КОЛХОЗНЫЙ ПАСУЛАШТЕ

МОРКО. (Телефон дене). Районышто ӱдымаш мирын кая. МТС-н Кислов йолташ вуйлатыме 5-ше №-ан тракторный бригада ӱдаш лекме первый кечыште сай результатым ончыктен. 28 апрельыште тракторист Атлашкин ХТЗ трактор дене 3,82 га олмеш, 5 гам куралын. ВЛКСМ райком шошо ага паша жапыште колхоз-шамычым культурно обслуживатлаш да колхозник-шамыч коклаште агитационно-массовый пашам ыштыашлан агитфургоным организоватлен. Агитфургонышто райкомын, райзон, райздравын, МТС ден РОНО-н представительышт, чылаже 10 еҥ улыт.

Г. И. Кондратьев.

„1-й май" колхозышто (Йошкар-Ола район) шошо агалан ямдылалт шумым проверятлат. Фото М. Чуршуковын.

Йошкар-Ола район МТС-ын ӱдрамаш тракторный бригадын трактористкаже-шамыч шошо ага пашаш лекме годым. Тиде бригада производство деч кӱрылтде 10 трактористкам туныктен лукташ обязательствым налын. Снимкыште: Расторгуева Глаша ден Рыбина Глаша ага пашаш лекме годым.

Фото М. Чуршуковын.

ЛУ ТРАКТОРИСТКАМ ЯМДЫЛАТ

Йошкар-Ола район МТС-ын 10 №-ан ӱдрамаш тракторный бригада МТС-ыште первый верым налын шога. Ӱмасе сезонышто тиде бригада сай показательым ончыктен. Тений тиде бригада чыла кеҥеж пашамат колхозлан сай да отличнан качество дене сдатлаш шке ончылан задачым шынден.

Ӱдрамаш тракторный бригадым Вахрамеев йолташ вуйлата. Бригадыште 8 ӱдрамаш пашам ышта. Нуно чыланат трактор дене пашам куанен ыштат. Расторгуева Глаша трактор дене тений кокымшо ийлан пашам ышта. Пашам ыштыме качествыже кажне ийын саемеш. Тений,—ойла Глаша,—мый колхоз-шамычлан чыла нур пашам трактор дене „отлично" качество дене ыштем.

— Мый,—ойла Рыбина Глаша,—трактор дене пашам ышташ изием годымак шоненам ыле. Шке шонымемым тений шуктем, первый гана трактор дене пашам ышташ тӱҥалам. Тракторым путырак йӧратем, тудым пудыргылмо деч сай эскерем.

Рыбина Глаша тений 4 тылзаш тракторный курсым „хорошо" отметка дене тувем пытарен. Тудо активный, энергичный ӱдыр. Кызыт комсомол радамыш пураш ямдылалтеш.

Бригада производство деч кӱрылтде эллан 100 тӱжем трактористка-шамычым ямдылаш СССР ден РСФСР Верховный Совет депутатка-шамычын ӱжмӧ обращенийыштым куанен вашлийыныт. Кажне тракторлан 3 трактористкам туныктен шукташ обязательствым налыныт. Чылаже тиде бригада 10 трактористкам ямдыла.

И. Рожкин.

Петр Степанович ПОЛУШИН

Родинан знатный еҥже—МАССР Верховный Советын депутатше Илья Кузьмич Сандаков йолташ „У илем" колхозым (Оршинский ял совет) чот пеҥгыдемден, колхозник-шамычын зажиточный да культурный, весела илышышт верч уло вийым пыштен кучедалын. Кызыт Сандаков йолташ Тор'ял райисполком председательын заместительжылан ышта.

Илья Кузьмич вес пашаш каймыже годым „У илем" колхозым вуйлаташ колхозный молодежь кокла гыч ик эн достойный, колхоз массын уважатлыме комсомолец Петр Степанович Полушин йолташым кандидатлан выдвигатлен ыле. Тудым колхозный масса куанен вашлийын.

—Петр Степанович, мыланет кугу пашам ӱшанена, тый пашам йӧратыше рвезе улат. Мемнан колхозын адакат у сеҥымашым нангаен кертат. Ме тланет тиде пашаште полшаш тӱҥалына,—манын колхозник-шамыч ик йӱк дене тудым колхоз председательлан сайленыт.

Полушин йолташ калыкын доверийжым шуктен шога. Колхозник-шамычын илышыштым эше зажиточныйым да веселам, культурныйым ыштышаш верч кучедалеш.

„У илем" колхоз шошо ага пашаш образцово ямдылалтын лектеш. Урлыкашым чыла культур денат тӱрыс ямдылыме. Кызыт шӱльым, шыдаҥым да пареҥгым яровизироватлаш ямдылалтын. Тыгак урлыкашым протравитлашат чыла ямдылыме. Ош шыдаҥ ден йытыным тӱрыснек мульчироватлат. Лум йымач начар лекше озымлан навозный жижа дене да „ночной золото" ден подкормка ыштылтеш, варажым ик пачаш шӱралтеш. Почва шумым эскераш посна еҥ-шамычым ойырымо. Колхозник-шамыч мланде тапланымеке жапым шуйыде шошо ага пашаш лектыт.

Колхозышто 3 бригада уло. Кажне бригадыште 3 звена, чылаже 9 звенам организоватлыме. Кажне пашаче могай пашаште мом ышташ тӱҥалмыжым пала. Имне, инвентарь да машина-шамыч ямде улыт, тудым кажне пашачылан акт почеш прикрепитлыме. Производственный планым ыштыме. Тыгак кажне бригадын посна паша планже уло.

—Шошо ага пашам,—ойла Полушин йолташ,—ме 5—6 кечыште пытарена. Кажне кечын 53—55 га мландым обработатлышаш улына. Шошо ага пашам образцово эртараш да гектар гыч 100 пуд деч шагал огыл урожайым налшаш верч кажне колхозник активно кучедалеш. Колхозник-шамыч коклаште социалистический соревнований кумдан шарлен. Машина ден ӱдышӧ шамыч Сосвов А. Е., Мочалов А. да молат кечыште норма почеш 6 гектар олмеш 8 гектар гыч ӱдаш обязательствым налыныт.

Колхозышто первичный комсомольский организаций уло. Кажне комсомолец колхоз пашам активно ышта. Комсомолец Шабалин Н. И. колхозын яровизаторжо, Мочалов Р. С. удобренийым ямдылашлан ответственный. Тудын тыршымыже дене 25 центнер ломыжым, 6 центнер кайык терысым погымо да минеральный удобренийым ситышын кондымо. Кеҥеж пашалан жаплан йоча ясле организоватлалтеш.

Массовый пашамат сайын организоватлыме. ВКП(б) н XVIII с'езд материал-шамыч изучатлымаш сайын эрталтеш. Пасу пашаче-шамыч кокла гыч паша жап годым газетым йӱкын лудаш посна еҥ-шамычым ойырымо. Теве 1 бригадыште Репин И. С., 2 бригадыште Мочалов Р. С., 3 бригадыште Дубников йолташ-шамычым агитаторлан ойырымо. Кызыт кум кече жапыште ик пырдыж газета лектеш, паша жап годым кажне бригадыште кече еда бюллетень-шамыч луктылтыт.

Колхоз председатель Полушин йолташ але самырык, 1919 ийыште шочын. Тений тудо Йошкар Армий радамыш призыватлалтеш.

—Йошкар Армийыш каймеке жап марте колхозым пеҥгыдемдышаш верч пашам эше чот ышташ тӱҥалам. Доблестный Йошкар Армийын достойный боецше лияш ямдылалтам — манеш Полушин йолташ.

М. Соколов.

КОРНЫДА ПИАЛАН ЛИЙЖЕ, ЙОЛТАШ-ШАМЫЧ!

КУАНЕН КАЕМ

Мемнан ялеш колхозым организоватлымеке ме уло ешнаге колхозыш пурышна. Колхозышто пашам дружно, уло кумыл дене ыштен улына.

Колхоз производствышто пашам честно да образцово ыштымемлан 1936 ийыште тракторный курсыш туемаш колтышт. Курсым сай отметка дене тунем лектым да шошо ага гыч трактористкалан пашам ышташ тӱҥальым. Тидлан мыйым колхозник-шамыч пеш моктышт, „самырык ӱдрамаш улат гынат, мемнан ӱшанен пуымо задачым честно шуктенат"—манын ойлышт.

Колхозник-шамычын сай отзывышт мыйым успокоитлен огыл, пашалан утларак виян пижынам. Тыге 1937 ийыште стахановка-трактористка улмо лӱмем честь паша дене суленам.

1937 ий мучашыште Советский элын ятыр производствылашкыже паша виййым погышт. Мыйымат, ик эн сай стахановкам колхоз правлений производствышко пашам ышташ колтышт. Мый тиде годымат колхозник-шамычын наказыштым да производство дене ыштыме договорым нимогай нарушений деч посна шуктенам.

Производство гыч толмекем мыйым колхоз правлений кладовщиклан шогалтыш. Тиде пашамат сайын шуктен толынам. Кызыт мыйым колхозник-шамыч Советский элын пеледалтше ик крайышкыже—Дальний Востокыш паша ышташ колтат. Мый туштат пашам честно ышташ тӱҥалам да колхозник шамычын наказыштым нигунамат ом мондо.

Т. И. Соловьева.

„Юный строитель" колхоз, Косолаповский район.

„Кызыт ынде безработный-шамычым да ял деч ойырлышо да шужымаш лӱдыкшыштӧ илыше суртдымо кресаньык-шамычым промышленностьыш иктаж кузе пристроитлыме да милостьым ыштен пашашке налме нерген ок ойлалт. Тыгай кресаньык-шамыч мемнан элыште ынде шукерсек уке улыт. Да тиде, конечно, сай, вет тудо мемнан ялын зажиточностьшо нерген ончыкта. Кызыт ынде тидын нерген гына ойлалт кертеш: мемнан йодмым уважитлаш да мланна кушкын шогышо промышленностьлан кажне ийын кеч ик миллионат пелэ наре самырык колхозникым пуэн шогаш колхоз-шамычлан предложитлаш" (СТАЛИН).

Снимкыште: Дальний Востокын производствылашкыже ешыштге пашам ышташ кайше Косолаповский ден Параньгинский районласе колхозник-шамыч. Фото М. Чуршуковын.

Пеледалтше социалистический промышленностьлан кажне ийын миллионат пелэ самырык молодежьым колташ Сталин йолташын ӱжмашыжым шуктен, Марийский республика эн сай колхозник-стахановец шамычым, мемнан родиналан мучкак преданный улшо патриот шамычым промышленностьышко паша ышташ колта.

Тений мартыште Дальний Востокын рыбный промышленностьышкыжо тӱжем еҥ утла каеныт.

29 апрельыште кокымшо эшалоным колтымо, тиде годым 700 еҥ утла каеныт, нунын кокла гыч ятыржe молодежь улыт.

СТАХАНОВСКИЙ ПАШАН ОБРАЗЕЦШЫМ ОНЧЫКТЫЗА!

Дальний Востокын промышленностьышкыжо пашам ышташ кайше колхозник ден колхозница-шамычлан ВКП(б) Марийский Обком ден Марийский АССР Совнарком шкенышт шокшо большевистский саламым колтат да ӱшавымашым выражатлат, что те, промышленный предприятийлашке миен шумекыда, Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийышке ушнеда да труд дек стахановский отношений образецым, мемнан партийлан да калыкын вождьышлан, ачалан, другыда учительлан—йӧратыме Сталин йолташлан шкендан преданностьдам ончыктеда.

ВКП(б) Марсбком секретарь—КУШНАРЕВ.

Марийский АССР Совнарком председательын заместительже—ШИШКИН

ШОНЫМАШЕМ ШУКТЕМ

ВКП(б) XVIII с'ездыште Сталин йолташын ыштыме докладшым ме кумыл нӧлтын изучатлышна. Большевик-шамыч партий с'ездын решенийже-шамычым шуктышаш верч мемнан колхоз большевистски кучедалеш. Кызыт колхозник-шамыч Кумышо Сталинский Пятилетка лӱмеш социалистический соревнованийыш ушненыт. Нуно чыланат сталинский 8 миллиард пуд пырчан шурно верч кучедалме задачым лишыл жапыште шукташ обязательствым налыныт.

Мый 8 ий кӱрылтде бригадирлан пашам ыштенам. Бригадирлан шогалмем деч ончыч тиде бригада эн почеш кодшо бригадылан шотлалтеш ыле.

Кеҥеж паша тӱҥалме жап марте бригада член-шамыч коклаште ушшо ситыдымашым сайын пален налым да тудым содор тӧрлатышым. Учет ден отчетностьым кӱлеш семын шындышым. Соцсоревнованийым кумдан шарышым. Колхоз паша деч кораҥаш тӧчышӧ еҥ-шамычым пырдыж газета гоч чот критиковатленам. Тыге эн почеш кодшо бригадым эн ончыл бригадышке луктын шуктышым.

Кызыт колхозник-шамыч мыйым, шкеныштын эн сай бригадирым, производствышко пашам ышташ колтат. „Ме Сталин йолташын ӱжмашыжым шуктена"—манын вуно ойлат. Мый производствышто квалифицированный пашазе лияш шонем, утларакшым столярный специальностьым йӧратем. Ӱшандарен каласен кертам—шонымашем шуктем.

В. Ф. ГРИГОРЬЕВ.

„У корно" колхоз, Сернурский район.

ДАЛЬНИЙ ВОСТОКЫШ КАЙШЕ-ШАМЫЧ

Снимкыште кӱшычын ӱлыкыла: Хасхутдинова Масфара, Гариева Масфара, Хабрихзянова Маифа, Хивадуллина Раизда, Ахмадуллина Факира (Параньга район), Воронцов Иван (Сернурский район), Нурбагалиева Магбида (Параньга район).

Фото М. Чуршуковын.

ДАЛЬНИЙ ВОСТОКЫШ КАЙШЕ-ШАМЫЧ

Снимкыште кӱшычын ӱлыкыла: Шакиева Гамия (Параньга район), Ахметзянова Фатима (Параньга район), Соловьева Таисия (Косолаповский район), Серьязиева Гилчира (Параньга район), Григорьев Василий (Сернурский район), Соловьев Ананий (Косолаповский район).

Фото М. Чуршуковын.

ЯМДЫЛАЛТ

Ончо Востокыш!
Западыш ончо!
Токиош,
Римыш,
Берлиныш ончал!
Ончо йырваш,
кузе мемнан ваке
Пӱйжым шума
фашистский шакал.
Испанийым
вӱр ден леведыч,
Бомба-влак кочкыч
олам,
яллам.
Кышкышт
тулышко,
вӱдыш
Шоҥгым,
ӱдрамашым,
йочам.
Орышо гане
Япония
Китайым шӱ гыч
пикташ
тӧча.
Равниным
олам да эҥерым
Калык вӱр дене
тема.
Ончо Востокыш!
Западыш ончо!
Токиош,
Римыш,
Берлиныш ончал!
Ончо йырваш,
кузе мемнан ваке
Пӱйжым шума
фашистский шакал.
Лий тые ямде,
Куш пеҥгыдемын,
Агрессор кашакым
Бой ден вашлияш.
Мошто
налын винтовкым,
Ударлан
ударым пуаш.
А кызыт
тунем тые танкым,
Могай улыт пале
иприт дене хлор.
Ончо шкендын
винтовкым,
Ямде лийже
эреак
затвор!
Пого тый вийым,
пого куатым—
Южышто
порох ӱпша.
Западыш ончо,
ончо Востокыш,
Каралтын
фашизмын упша.
Мошто лӱэн,
тура логалтен!
Мошто гранатым
да бомбым
кышкен!
Мошто винтовкым
чот кормыштен,
Толшо тушманым,
кырен
шалатен!

МАКС МАЙН.

ТӰНЯМБАЛСЕ МОЛОДЕЖЬЫН ЕДИНСТВО ВЕРЧ ВОЛЯЖЕ КУШКЕШ

Югославский молодежьын демонстрацийже

ПАРИЖ

Белград гыч Гавас агентствын увертарымыже почеш, тушто 22 апрельыште кастене югославский молодежьын лу тӱжеман демонстрацийже эртаралтын. Демонстраций внешний угроза ваштареш, элын независимостьшым да целостностьшым аралыме лозунг дене эртен. Демонстраций годым выступатлыше оратор-шамыч сербский ден хорватский молодежьым единствош призыватленыт да Югославийын границыжым да армийжым чыла мера дене пенгыдемдаш требоватленыт.

Индийыште пашазе демонстраций

ЛОНДОН

Рейтер агентство корреспондентын увертарымыже почеш, Дигбоиште (Индийыште Ассам провинций) внушительный пашазе демонстраций лийын. Полиций демонстрант-шамычым лӱйкалаш тӱҥалын, лӱйкадыме дене кум демонстрант колен. Шуко демонстрантым сусыртымо.

Олаште напряженный положений создатлалтын.

Китайский студент-шамыч японский товарлан бойкотым требоватлат

Сан-Франциско (США) университетыште да колледжлаште тунемше Китайский студент шамыч кумда агитационный кампанийым эртарат. Нуно японский товарлан полный бойкотым требоватлат да нине товарым ввозитлымылан эмбаргом (запрещенийым) конгресс наложитлыже манын добиватлат. 400 наре студент олаште чыла пӧртлашке коштыт. Эмбаргом ввозитлыме нерген петицийыш 100 тӱжем подписьым погат.

КИТАЙСКИЙ КАЛЫК СЕҤАШ ЛИЙДЫМЕ

Мануильский йолташ ВКП(б) XVIII с'ездыште ыштыме докладыштыже тыге ойлен: „Китайыште война—тиде полуколониальный элын эн шолдра национально-освободительный войнаже, кудым историй пала. Тудо садланат кугу значенийым иметла, вет тудым китайский калык пӱтынь мировой реакцийын жандарм рольжым Дальний Востокышто модшо империалистический государство ваштареш колтен шога. Тиде кредалмашын ходыштыжо элым раздиратлыше междоусобицам китайский калык пытарен да общенациональный единствош выковатлен, кудын деч империалист-шамыч кеч кунамат утларак лӱдыныт. Японский империализм ваштареш китайын войнаже эре утларак всенародный войнан характержым приниматла".

Китайский армийын сопротивлений вийже аралалтын да шукемын, тиде жапыштак японский армийын разложитлалтмыже бесспорный факт улеш. Вет Китайыште военный действий тӱҥалме жапыште центральный китайский правительствын распоряженийыштыже 130 дивизий ыле, а ынде Китайыште чылаже 240 дивизий уло, кажне дивизийыште 10 тӱжем солдат. Китайыште партизанский движенийын основоположницыже героический 8-й народно-революционный армий китайский калыкын национальный интересыже верч самоотверженный кредалмаш образец-шамычым ончыктен.

Китайский компартийыште 148 тӱжем член; тудо пашазе класс дене веле огыл, но кумда крестьянский масса денат кылдалтше улеш да интеллигенций коклаште, особенно студенчество коклаште ятыр влиянийым иметла.

„Китайын компартийже—тиде китайский калыкын вооруженный ужашыже. Тиде—шуко ияш гражданский ден национально-освободительный войнан тулешыже калитлалтше партий; тудо эртыше ийлаште советский движенийын да советский властьым ыштыме опытым поген, Китайыште кызытсе национальный войналан пеш шерге, кумда партизанский движенийым организоватлыме опытым иметла. (Мануильский йолташын ВКП(б) XVIII с'ездыште ыштыме докладше гыч).

Китайский молодежь национально-освободительный войнан первый кечылаже гычак шкенжын чумырыдымо вийжым погаш тӱҥалын, самырык поколенийын у вийжым ушаш тӱҥалын да тыге Китайын японский империализм ваштареш кредалмашке молодежьын пенгыде фронтшым создатлен шуктен.

Китайский молодежьын кредалмашыже колониальный эллаcе молодежьым революционизироватла. Индийыште Китайын калыкше дене солидарность да освободительный кредалмаш верч кумда движений шарлен. Индонезийын, Индо-Китайын, Филиппинын да моло колоний-шамычын рвезе ден ӱдырыжӧ-шамыч китайский калыкын освободительный кредалмыжлан шкеныштын сочувствий нерген заявитлат да предательский мюнхенский политика ваштареш протестоватлат.

Польский молодежь агрессийлан отпорым пуаш призыватла

ВАРШАВА

Польшышто германский агрессийын угрозыжлан лийын молодежный организаций-шамычын координационный комитет организоватлалтын. Тиде комитет Польшын независимостьшо ден целостностьшым аралышаш лозунг йыр польский молодежьым сплотитлаш шке ончыланже цельым шында. Комитетышке польский социалистический партийыш (ППС), „Стронництво людове" крестьянский партийыш, студент-шамыч демократический союзыш да потребительский коопераций служащий-шамыч союзыш примыкатлыше молодежьын представительже-шамыч пурат.

Французский молодежьын настольный книгаже

Тиде кечылаште Парижыште печать гыч „ВКП(б) историй краткий курс" лектын. Тидлан лийын французский комсомолын ЦК секретарьже Виктор Мишо йолташ „Авангард" газетыште тыге возен:

„Коммунизмын основной положенийже-шамычым кӱчыкын могай книга пуа манын йодмылан ты марте ответым пуаш нелэ ыле. Кызыт ме заявитлен кертына, что коммунизмын настоящий учебникше „ВКП(б) историй краткий курс" улеш. Тиде книга шонаш да изучатлаш велэ огыл, тудо действийыш призыватла. Коммунист-шамычлан теорий практика деч ойраш лийдыме. Партий член эртышыш мирный историк семын огыл, а кертмыже семын историйым ыштышлан пӱтынек решимостян, действоватлыше айдемылан углублятлалтеш".

Фашизм ден война ваштареш!

Пӱтынь тӱнясе шемер-шамыч 1 Майым—международный пролетарский солидарность пайремым, пролетариатын революционный вийжым ончымо кечым витлымше гана пайремлат. Мемнан элыште 1 Майым пайремлымаш пиалан, эрыкан советский калыкын манифестацийже дене, Советский Союзын экономический да военный куатшым, калыкын пиалан, зажиточный илышыжым, советский калыкын морально-политический единствожым ончыктышо моткоч чапле манифестаций дене эрта.

Капиталистический эллаште шемер-шамыч 1 Май пайремым йӧршеш вес условийлаште эртарат. Капиталистический эллаште „1937 ийын кокымшо пелыштыже тӱҥалын эн ончычак США-м, а тудын почеш Английым, Францийым да ятыр моло элым захватитлыше у экономический кризис тӱҥалын". Тушто безработица кушкеш, шемер-шамычын илыш условийышт вола, нелемеш. Молодой поколенийын положенийже эре утларак уданеш.

Кокымшо империалистический война факт лийын. Чехо-словакийым германский фашизм поработитлен да грабитлен. Фашистский Италия Албанийым руалтен налын, Япония Китайым шкенжын колонийышкыже савыраш тӧча. Фашистский агрессор-шамыч тыгыде чыла государство-шамычлан угрожатлат. Фашистский эл-шамычым международный реакционный буржуазий поддерживатла.

Фашистский агрессийлан шалатыше отпорым пуашлан пашазе классын единствожо установитлымашке, капитулянт-шамычым изолироватлымашке да коранымашке, фашистский шакал-шамыч ваштареш активный кредалмашке чыла шемер калыкым вовлекатлымашке капиталистический эллаcе молодежьын рольжо моткоч кугу. Фашистский агрессор-шамыч ваштареш кредалмаште молодежь шуко эллаште первый рядыште шога.

Английский молодежь единство верч кредалмаште примерым ончыкта. Кызыт тудын союзшо-шамыч Чемберленын политикаже ваштареш кредалше единый вийым представлятлат.

Американский молодежь утларак активизироватлалтеш.

Французский молодежьын активностьшо кушкеш. Тудо агрессор-шамыч ончылно ынеж чакне; тидыжым тӱрлӧ демонстрацийлаште да митинглаште пашазе ден студенческий молодежь ончыктен.

Польский молодежь пытартыш жапыште кумда комитетым создатлен; тиде комитет Бекын политикаже ваштареш решительно выступатла да эл аралышаш верч движенийым организоватла.

Пӱтынь тӱняште, чыла демократический ден полуфашистский эллаште молодежьын единством ыштышын воляже кушкеш. Молодежьын коммунистический союзшо-шамыч шкенышт главный тушман ваштареш—фашизм ваштареш молодежьын вийжым активизироватлаш да ушаш пашам кумдан шарен шогат. Молодежьын вийжым умбакыжат сплотитлашлан пеш важный момент—молодежьын Коммунистический ден Социалистический интернационалже коклаште единство действийым создатлымаш улеш.

Но Социалистический интернационалын руководитель-шамыч, социал-демократический партий-шамычын реакционный вождьышт тиде пашаште тӱрлӧ семын чаракым шындылыт, комсомол ден соцмол коклаште сотрудничество ынже лий манын тӧ ат.

Молодежьын Коммунистический интернационалжын секцийже шамыч единство ыштышаш верч активно кредалыт, молодежьын социалистический союзшо-шамычын членышт коклаште единство кӱлмӧ нерген умылтарымаш пашам колтат.

1 Май кечын пӱтынь тӱнясе пролетарий да шемер-шамыч единство верч шкенышт волыштым, независимость ден демократийым аралышаш верч ямде улмыштым, фашизм ден войнам ненавидитлымыштым адакат уэш ончыктат.

Первомайский кечылаште тӱнясе самырык поколений героический Китайын уло калыкшылан да молодежьлан полыш дене солидарность кидшым адак уэш шуя.

Первый Майым пайремлыме кечылаште тӱнясе шемер молодежьын йӧратымаш да ушан дене темше ончымашыже адакат Советский Союз дек—мировой революционный движенийын корным волгалтарыше маяк дек савырна. Марксын—Энгельсын—Ленинын—Сталинын великий пашажын йӧршеш сеҥымыжлан ӱшанымаш лу миллион дене ен-шамычын шӱмыштышт эше утларак пенгыдемеш.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—389. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.